

lošku i povijesno-egzistencijalnu problematiku koja se ima dva desetljeća neprestano javlja u kritičkom preispitivanju i Krista i Crkve. Daleko od toga da se o tome ne bi smjelo ili čak da o tome ne bi trebalo pisati. Naprotiv. Pitanje je samo na što se i kako se stavlja određeni naglasak. Krist je prauzor, to je svakome jasno. U tom smislu bi se Crkva neprestano morala ugledati u Krista i svoje poteze mjeriti njegovom mjerom, korigirati se i po njemu se ravnati. Kritika je u tom vidu pozitivna. Međutim. počne li se »iz početka«, dovede li se u pitanje i sam uzor — mislimo, naravno, na teološka shvaćanja Crkve — onda se i sama Crkva dovodi u pitanje; a dovede li se Crkva u pitanje, onda više ni Krist nije jasan. Zbog toga već sam naslov u ovim teološkim meditacijama pomalo izazovno djeluje. Kao da sugerira isključnost, suprotnost u stilu onoga »ili—ili«. Stoga, iako autori prihvaćaju, očito, i Krista i Crkvu, dakako na svoj način, njihov način izlaganja zahtijeva posebnu pažnju. Dok kritički nastupaju, treba i njih kritički čitati.

Pozdravljajući Biblioteku teoloških meditacija, moramo na kraju poželjeti da i naši teolozi počnu našim čitateljima pisati (naše) teološke meditacije. To bi sigurno bio zahvalan posao. I koristan.

MONOGRAFIJA O SAMOSTANU SVETE KLARE

S. Marija od Presv. Srca, Samostan sv. Klare u Splitu 1308—1978, Split, 1979.

A. Nović

Netom sam u ruke uzeo monografiju-album s. Marije od Presv. Srca, sjetih se stihova Izidora Poljaka:

»Tebi sam darovo mladost, zamamne raskošne snove,
B'jelih se odrekoh ruža, proljetnog jorgovana,
Na križ sam pribio srce, Gospode, samo rad tebe —
Kriste, hosana, hosana!«

Da, upravo tako! Stotine izabranih kćeri hrvatskog naroda posvetile su se kontemplativnom životu, zatvorile se među samostanske zidine da budu Bogu preugodan miris i blagoslov za svoj narod, živeći u strogoj klauzuri prema Pravilu s. Klare iz Asiza koja se 18. ožujka 1212. pridružila Bratu Franji i osnovala Red »siromašnih gospoda«.

Na hrvatskom tlu pojavile su se njezine duhovne kćeri vrlo rano već u 13. stoljeću, i to u Zadru. U ovih sedam stoljeća od Zadra do Kotora i Zagreba sestre klarise imale su deset samostana. Splitski samostan sv. Klare osnovan je godine 1308. Dok su svi ostali samostani postali žrtvom bahatih vlastodržaca, jedini je on izdržao svim naletima bura i oluja kroz stoljeća do današnjega dana. Štoviše, dao je život novom samostanu. Ratnih godina 1944. i 1945. polaze četiri sestre iz Splita i pale novo žarište. Najprije u Samoboru, u jednom dijelu franjevačkog samostana, a poslije prelaze u Zagreb-Mikuliće.

U svojoj dugoj povijesti splitski samostan je tri puta mijenjao položaj. Prvi je samostan podignut u blizini gradskih vrata na obali. Odatle je morao

seliti u jugoistočni dio Dioklecijanove palače zbog gradnje obrambene utvrde na njegovu mjestu 1424. godine. Tu su sestre stale sve do 23. rujna 1883. kad su ušle u novi, sadašnji samostan na Lučcu.

Živeći u klauzuri, sestre nastoje provoditi život molitve. Da je to tako, dosta je pogledati njihov dnevni red. Sedam puta na dan idu u kor na molitvu. U prvom redu tu je božanski časoslov, zatim razmatranje, franjevačka krunica, pohod Presvetom, itd. Uoči svakoga prvog petka izloži se Svetotajstvo na klanjanje cijelu noć. Osim toga svaka sestra neprekidno kroz godinu ima svoj određeni »sat klanjanja«. Molitva se izmjenjuje s radom. U svoje vrijeme bavile su se sestre i prosvjetnim radom. U samostanu je otvorena prva ženska osnovna škola u Splitu 1824. U isto vrijeme bila je tu i učiteljska škola s internatom. U našem stoljeću 6. prosinca 1923. otvoreno je dječje zabavište, koje je radilo do 1930. Zatvoreno je, jer je u blizini samostana otvoreno državno zabavište.

Pod vodstvom prokušanih i sposobnih duhovnika mnoge su se sestre izgradile u divne, kreposne ličnosti.

Na 96 stranica ove monografije pod raznim naslovima iznesen je mnogovrstan materijal koji jasno govori o vrijednom i korisnom životu i djelovanju naših klarisa u Splitu. Istina, to su tek djelomični podaci. Potpuni su poznati samo Bogu, jer su mnogi arhivski podaci, posebno iz prvih stoljeća opstanka samostana poslije kuge, koja je 1783. g. harala u Splitu i samostanu, izgorjeli i zauvijek uništeni. Monografija je ilustrirana sa 40 slika uglavnom u boji. Napisana je lijepim književnim stilom. Ugodno se čita.

NOVE KNJIGE

Drago Šimundža: **NAŠ BOG JE BOG LJUBAVI**. Ura klanjanja, Intimni razgovori s euharistijskim Isusom. Izd. Crkva u svijetu, Split, 1981. Lagano i poučno štivo, poticajno za osobno doživljavanje vjere... Cijena 30 din. Tko naruči više od 20 primjeraka dobiva popust od 20%. Narudžbe: Crkva u svijetu, Zrinsko-frankopanska 14, Split.

DA SVI BUDU JEDNO — Uskrsna poslanica biskupa metropolije splitske, Crkva u svijetu, Pastoralna knjižnica 3, Split, 1981. Cijena 25 din. Narudžbe prima: Uprava Crkve u svijetu, Zrinsko-frankopanska 14, 58000 Split.

Gaetano Gatti: **KATEHETSKA ZADAĆA OBITELJI U SUVREMENOJ CRKVI**, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1981. Cijena 220 din. Narudžbe: »Kateheza«, Vlaška 36/1, 41000 Zagreb.

Fran Urban: **OTVORENA ŠUTNJA**, FTI Družbe Isusove, Zagreb, 1980. Cijena 170 din. Narudžbe: Filozofsko-teološki institut, Jordanovac 110, 41001 Zagreb, p. p. 169.

ŽUPA SV. ANTE PRUGOVO, Knjižnica zbornika »Kačić«, Split, 1980. Cijena 100 din. Narudžbe: Zbornik »Kačić«, A. Jonića 3, 58230 Sinj.

Fra Vjeko Vrčić: **ŽUPE IMOTSKE KRAJINE, II dio, Imotski 1980**. Cijena 200 din. Narudžbe: Franjevački samostan Imotski, ili: Župski ured Vrgorac, 58276 Vrgorac, ili kod župskih ureda iz imotskog dekanata. (Na istim se adresama može dobiti i prvi dio).

Dragan Čuturić; **RASTRGANI ŽIVOTI** — Zapisi gastarbajtera, HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, 1981, Cijena 150 din. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.